

ABONAMENTUL.

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 . . .
Pe trei luni . . . 6 . . .

Pentru România şi
străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 . . .

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tariful
și învoială.

Manuscrisele nu se în-
vapoiasă.

Năvala oligarhilor maghiari

contra contelui Czernin, ambasadorul austro-ungar la București și atacurile contra foștilor miniștri Filipescu și Ionescu.

De George Fleșariu, maior în retragere în Aigen-Salzburg.

II.

Caracteristic pentru mentalitatea șovinistilor, scoși din sărite din cauza interviurilor cu contele Czernin și cu foștii miniștri Ionescu și Filipescu, este, că paralel cu atacurile îndreptate în contra acestor bărbați integri și cu vederi atât de largi și salutare, s'au grăbit să lanseze prin ziarele lor știrea, că prin aceste interviuri ar fi fost „jigniti” și frunții noștri români, angajați în tratativele de împăciuire cu contele Tisza, și că acești frunți ai noștri ar fi desaprobat chiar aceste declarațiuni. Cu toate că faimele aceste au fost desmintite din „loc competent”, ar fi fost de dorit ca frunții noștri să protesteze cu mai mare aplomb în contra unor astfel de intervertiri, pentru că să nu rămână nici o clipă odiul asupra lor, că s'ar fi cugetat un moment măcar la o desavuare a acestor binefăcători ai noștri și ai monarhiei întregi, cum sunt d-nii Czernin, Filipescu și Ionescu.

Contele Czernin este un adevărat apostol pentru monarhie și pentru toate popoarele ei. Este datorința fiecărui Român și patriot adevărat să prețuiască pe acest ilustru și rar bărbat. Pe cât de mănuitoare sunt ideile și principiile lui pentru împărăția noastră habsburgică, pe atât de desastroase pentru ea sunt ideile scrințite și fără fond ale contrariilor săi. Este prin urmare o cutezanță nemaipomenită a numi pe contele Czernin un dușman al Maghiarilor ori al Ungariei. Nimic mai fals. El este propagatorul egalității în dreptăți al națiunilor și al simțului pentru un patriotism imperial. Numai dușmanii acestor stăruințe îl pot numi dușman al lor.

Asemenea este o nebulie a sus-

ținea despre domnii T. Ionescu și Filipescu, că sunt dușmani ai monarhiei noastre. Am convingerea neclintită, că acești doi bărbați sunt binevoitorii Austro Ungariei și doresc o legătură bună cu noi, ceea ce însă nu se poate prin politica de azi, greșită și condusă exclusiv de oligarhii noștri, dușmani fățiși României și Românilor. A critica politica monarhiei și greșelile mari ale diplomației, nu înseamnă a fi dușmanul ei. Ba din contră, numai un binevoitor face aceasta critică. Critica făcută de d-l Filipescu politicii noastre externe, stă în deplină consonanță cu critica făcută în mod cu mult mai aspru acestei politici în cele mai bune și mai patriotice foi ale monarhiei cum e d. e. „Gross Oesterreich”, „Die Zeit”, „Ostdeutsche Rundschau” etc.

Nenorocirea este însă la noi, că ne aflăm în împrejurări deosebite. La noi nu i ca în alte state, ca diplomația să fie una cu statul, căci la noi sunt două state și o singură diplomație. La noi întreaga conducere a imperiului precum și a Ungariei este exclusiv în mâinile oligarhilor maghiari. Sub acest sistem sufer neșpus de mult și România din Ungaria. Deci o amicitie între Austro-Ungaria și România este pe durata acestui sistem imposibilă.

Domnii foști-miniștri Filipescu și T. Ionescu doresc cu toată sinceritatea o prietenie cu Austro-Ungaria, care va și urma de sigur după delăturarea piedecilor ce stau încă în cale. Delăturarea acestor piedeci atârână dela noi, dela politica noastră, dar în prima linie dela încetarea asuprirei atât de aspre a Românilor din Ungaria, și inzeștrarea acestora cu toate drepturile lor politice și naționale. Cât timp nu se va întâmpla aceasta, țin și eu o prietenie între Austro Ungaria și România de absolut imposibilă. Durere însă că nu este nici un semn de schimbare al acestui sistem politic cu totul greșit. Din contră neîndreptățirea Românilor din Ungaria s-a potențat din nou, dovadă și legea nouă electorală și trebuie să ne mirăm, că frunții Românilor au mai

putut sta de vorbă pentru o împăcare, după ce au luat cunoștință de noua împărțire a cercurilor electorale. Această nouă lovitură singură ajunge spre a rupe imediat tratativele cu ministrul președinte, căci e o nedreptate strigătoare la cer, ca celor 3 $\frac{1}{2}$ mil. Români să le revină deabia vre-o 20 deputați, pe când cele vre-o 7 milioane maghiari să dețină la 400 mandate.

Declarațiile contelui Tisza și ale pressei sale în frunte cu „Pester Lloyd” încearcă să combată afirmațiile d-lui Filipescu în ce privește greșelile politicii noastre externe prin declarațiile d-lui Maiorescu și prin „Cartea verde” a României. Poftescă însă și reproducă cuvântarea d-lui Maiorescu din expozeul său de astă primăvară. Poftescă mai departe și reproducă notele 43 și 118 din „Cartea verde”, cari îi dau toată dreptatea d-lui Filipescu. Conform acestor note România nu era să primească nici Silistra ci numai dealurile din jurul ei, dacă ar fi depins lucrul dela sprijinul diplomației noastre. Cu toate aceste supărarea României n-a fost îndreptată în contra monarhiei noastre, ci numai în contra diplomației ei atât de maghiaro-bulgarofile. Dar și aceasta s-a uitat în România, după ce i a succes prin intrarea în acțiune o armatei sale să și ia singură tot ce i sa convenit.

Incheiți expunerile mele cu asigurarea, că în România nu este un curent dușmănos Austro-Ungariei, ci numai politicii ei actuale maghiarofile și contrare României și Românilor. Un curs nou politic la noi și totul este îndreptat spre binele ambelor state.

Situația contelui Czernin.

Față de știrile tendențioase apărute prin unele ziare maghiare și streine, că s'ar plănui rechemarea contelui Czernin din București, organul oficial al ministeriului de externe „Fremdenblatt” și e să constate, că știrile aceste sunt lipsite de adevăr, deoarece contele Czernin se bucură de deplină încredere a factorilor competenți

Berchtold—decorat. Maj. Sa Monarhul a conferit ministrului de externe Berchtold marea cruce a ordinului Sf. Ștefan. Această înaltă distincțiune se aduce în legătură cu „succesele” politice externe a Monarhiei în chestia principatului albanez.

Pactul româno-maghiar.

În zilele decizive, când are să se hotărască soarta pactului român-ziarele din Budapesta continuă a aduce informații și voci de presă asupra chestiunii de împăcare. Informațiile sunt un fel de preludiu al concluzelor ce se iau azi în ședința comitetului nostru național. Păreră generală este, că pactul va eșua acum, fiind rezervat pentru realizarea lui un alt timp, mai favorabil, mai democratic.

Ce zice „Világ”.

Ziarul democrat „Világ” dă expresiune următoarelor păieri asupra împăcării:

Comitetul român așă, că promisiunile ce le face Tisza nu satisfac pretențiilor maselor poporului român. Comitetul nu se află îndemnat a schimba prog anul paridului național român, pentru cele ce promise Tisza. Și cu toate că problema e mare și grea: agitația se va continua pentru obținerea de drepturi mai complete, pentru eluparea libertății depline. În chipul acesta se va întâlni cu democrația, când se va vedea, că drumul înțelegerii, calea păcii ducă prin tereul democrației . . .

Răspunsul lui Tisza.

Am anunțat, că îndată ce comitetul național își va fixa atitudinea, Tisza va face cunoscut în cameră materialul pactului. Dacă comitetul nostru decide azi, Miercuri, în ședința de mâine, Joi a camerei Tisza va fi interpretat în chestiunea tratativelor de împăcare și în răspunsul ce i va da imediat, va clarifica starea lucrurilor.

Natural, că și comitetul nostru va publica materialul de lipsă pentru informarea exactă a publicului.

Dr. Mihali și Dr. Branște.

Un ziar de seară din Budapesta publică unele păreri ale d-lor Dr. T. Mihali și Dr. Valer Branște pentru cazul eșuării pactului.

D-l Dr. T. Mihali a declarat, că pe cele de forță nu ne pot maghariza. Noi eventual putem să cădem, dar va veni o altă generație mai războinică — a zis d-l Mihali. Publicul nostru acceptază ideea păcii, dar se vede că sentimentul opiniei publice maghiare e stăpânit de politica de partid. Se pare, că publicul maghiar e mai mult contra lui Tisza, decât contra noastră, cu toate că acțiunea lui Tisza nu e contrară intereselor maghiare. Eu nu apăr pe Tisza, căci noi am fi stat de vorbă și cu alt guvern, care ar fi voit să înghibeze pacea — a terminat d-l Mihali.

Tot în acest sens a făcut declarații și d-l Dr. Valer Branște, accentuând că stăpânitorii ne pot împedece în desvoltare, dar nu pot cassa legile naturale ale desvoltării.

Pentru esacitatea acestor declarații e răspunzător ziarul respectiv.

Berl. Börsen-Courier.

Un corespondent din Viena al revistei „Berliner Börsen Courier” se ocupă cu procesul Rutenilor și cu chestiunea română.

Între altele corespondentul scrie, că în România s'a făcut propagandă contra Austro Ungariei și s'a folosit ca motiv și opresiunea Românilor din Ungaria. În timpul din urmă Tisza, ca om prevăzător, a încercat să împace acest popor neglijat. Dar se vede, că între guvern și Români nu se va încheia pacea, ceea ce însă nu împedează să se facă mai târziu o înțelegere, la un moment potrivit.

Ședința de ieri.

Depeșele sosite azi din Budapesta confirmă raportul nostru telefonic dat aseară despre ședința de ieri a comitetului național.

„Z Est”, de azi, are un scurt raport, în care se spune, că numărul frunților noștri adunați în Budapesta este 600—700. Constată apoi, că dispoziția față de pact nu e favorabilă, e pesimistă . . .

Ion Al-George:

In parc.

Pe-un soclu svelt o nimphă albă,
Alături Cupido cu aroful;
Argintul lunii se revarsă
Și'n ploaia lui tresare parcul.

Tăcere pân'acum, tăcere...
Pe sânul ei, desmierdătoare,
S'a așezat apoi și plouă
Cu trituri o priveghitoare.

Și cum pe socul de alături
Copilu 'și desfăcu tunica
Și sta să tragă, se oprise, —
Să nu ucidă păsărica.

In surdină.

Un flaut plânge în grădină
Și lângă noi impiuviul plânge;
Pe achanți de marmoră, Apusul
Anină pete mari de sânge.

Iar printre pini, sporese pe dealuri,
Încremenite 'n inserare,
Frontoane albe.—Zvon de valuri
Înehaș' un Carmen Saeculare.

Aseultă Domina, aseultă...
Curând ne-om oufunda'n tăcere;
În Ostia șosese din larguri
Tritreme albe și galere.

Din țări de purpură și aur
Aduc parfumuri de ruine —
Dar s'a necat de mult galera
Ce mi-te aduse și pe tine.

„Aquile”.

Acesta e titlul volumului de poezii de Ion Al-George, apărut de curând în tipografia Gheorghe I. Golegan din Câmpina.

Numele autorului acestui volum de versuri e destul de bine cunoscut cetitorilor de literatură din ultimii trei ani; înțeleg pe cetitorii revistelor literare, fiindcă e vorba de primul volum al d-lui Ion Al-George.

A publicat bucăți prin aproape toate revistele de seamă, dar, în special, la „Convorbiri Literare” și „Lucăcăful”. Multe n'a scris, deși trăiește într'un mediu... „terasiat”, care are darul să comercializeze talentele... Nu numai atât: tânărul poet ardelean (fiu al Năssudului) nu se adepă, în inspirațiile sale, din isvoarele contemporanilor săi modernizați (unii până dincolo de superficialitate) ci aproape exclusiv din anticitatea romană. Chiar și atunci când face un pastel, atinge unele probleme ale gândirii omenești etc. d. Ion Al-George folosește cadrul antic. Iată un poet, care, de cât-va ani rătăcește prin for, printre nobili, printre solavi și legionari, printre zeii Romei... Cultul pentru trecutul acesta fiind din cele mai sincere, autorul a coborât, cu toată pietatea, în adâncurile acelor ve-

culi, a trăit și trăiește sufletește printre ei, și deși încă n'a văzut Italia, totuși s'a familiarizat cu veacurile de strălucire a Romei și a devenit un închinător la zei, la idoli Romei, marile caractere ale Cerții eterne.

„Dar acesta e prioul volum al unui poet tânăr, și el nu va avea să însemne o biruință, ci lămurirea mai deplină a unui talent adevărat și locul ce va trebui să fie rezervat acestui talent în literatura română nească.

D. Ion Al-George și-a însușit o formă concisă, aproape impecabilă pentru versul său — și acestea sunt între condițiile prime în desvoltarea unui talent.

Iată — în întregime un »Carmen» care adevărește aceste afirmații și care vădește influența poeziei senine a clasicii Romei:

Desmierdarea mâinii mele
Gâtul și-l încovoie,
Dar genucheiul meu se pleacă:
Aphroaite, învoie!

Râsul tău îmi toar d'n suflet
Valurile Styxului,
Plânsul tău Genetylide
Nepăsarea Sfinxului.

Adn lira! Două inuri
Vreau acum să murmure:
Unul împede ca rouă
Iară altul turbure.

Unul înnul vieții noastre
Smu's din horfa Corților
Iară altul înnul care
Plânge 'n urma norților.

Dar această inspirație nu e o inspirație aleasă atât de mult prin cadrul antic în care se mișcă ori prin forma pe care o îmbracă ei, în primul rând, multumită împrejurării că ea s'a născut din viața poetului. Din realitate trăită de dânsul. În adevăr citind toate poeziile din volumul „Aquile”-lor faci constatarea — care de alt fel s'a făcut întotdeauna când a fost să se cântărească valoarea unor lucrări literare — că puterea versurilor, valoarea literară a tuturor bucișilor stă în legătura mai mare sau mai mică pe care isvoarele de inspirație o au cu viața autorului ori cu preocupările contemporanilor.

Și atunci când cântă aquilele Romei, veacurile sale suat puternice, fiindcă ele isvoresc din diurile și din serbările vremii noastre:

O, zilele acelea sîrdălucite,
Când una rătăcise
În sboruri ei spre dăcicul pământ,
Avea pe aripi putere de aur
Mai roșie ca'n ziua când sub flăcări,
Cartagena rămase un mormânt.
Și 'n zilele acelea, când o parte
Trecea mării spre Galia departe,
Când utele cădeau dominind pe khin
Doar una fălfaind peste Danubiu,

In sunete de tîbi și de goarne
Domnea din Tisa 'n Pontul Euxin I.

Când însă în »Dacia felix» —
dedicată prințului Mircea — poetul se
inspiră numai din realitatea vie a pre-
zentului, trăită de noi toți și din
frământările sufletești ale noastre și
ale veacului nostru, versurile sunt de
o mare putere. Iată din »Dacia felix»
câte va versuri, cari pot să dea, măsura
acestui talent viguros:

O, neam de zei,
Și-acum bătuț de rele —
Ursit să-și plîngă pururea amarul,
Pământ nefericit al țării mele
Și soare, tu, ce-i luminezi holarul —
Vă doare amintirea? Nu cu lacrimi
Voi trețuie ș'o ștergeți, ci cu urd,
Ce-ți pasă de Scriptura, când dușmanii
Te-omoară cu perceptive din Scriptură!
Poniți din nou acele netrîntate
Aquile, să sfîșie vechiul doliu;
Să ducă'n cioc coroanele de laur
Din Varna la Ruconiu;
Poniți din nou aquilele
O Criști ce duceți spini —
Să tremure în goticele cripte
Cenușa renegaților Corvini!

Și mai departe:

Vitează să fii! Suprema biruință
Deapur: rea să-ți fie călduță!
Să-ți arăd'n piept divină bărbăție
A celui mort la Sarmisegetuza.

Condeul simbriaș.

Un scurt comunicat plasat prin ziarul din Budapesta, cari ne-au sosit astăzi la redacție, ne face să ne ocupăm cu fișica brașoveană „Deșteptarea”, în care-și plează — după cum se știe — dl Vlaicu Arsen săptămânal păreri și „convingerile” sale politice în chestiile dela ordinea zilei și în deosebi în chestia tratativelor de pace româno-maghiare.

Amintitul comunicat este din cuvânt în cuvânt următorul:

»Deșteptarea» din Brașov, organul Românilor moderați, ocupându-se într-un articol prin cu consfătuirile de Marti ale comitetului național, scrie următoarele: Dacă nu succede acum pactul, „ce este planul prim în viitorul apropiat al oamenilor noi. Și această chestiune va fi dusă la bun sfârșit. Intregul popor românesc dorește sincer pacea și buna înțelegere. Această dorință generală trebuie să fie o poruncă supremă pentru toți binevoitorii neamului.»

Răsfoind ultimul număr al „Deșteptării” vedem de fapt confirmat acest comunicat prin cele debutate în articolul „Fi-va oare pact” al „Deșteptării”. Acest articol în care se spune că „o pace slabă tot e mai bună ca cel mai gras proces” și se vorbește despre pretinse „temeri ascunse de curente contrare, cari încep să se simtă ici colea, între Români” culminează în următoarea frază:

»Cine știe, dacă ziua de mâine nu va scoate la iveală alte persoane cu alte convingeri și în fine chestiunea tot va fi dusă la bun sfârșit. Poporul românesc întreg dorește pace și bunăînțelegere. Această dorință generală trebuie să fie o poruncă supremă pentru toți binevoitorii neamului.»

Directorul „Deșteptării” ne pune prin urmare în vedere alte persoane cu alte convingeri și ne mai spune că el este aderentul unei păci cu cri ce preș!

Convingerile noastre despre cameleou politic Vlaicu ni le-am spus în totdeauna pe față și de câte-ori ni s'a dat prilejul neplăcut să ne ocupăm de acest personaj atât de odios am constatat că este un gheșetar de cea mai tristă specie pe toate terenele vieții noastre publice. Am tras la îndoaială sinceritatea confesiunii sale politice chiar și atunci, când la ultima întrunire a clubului comitatens român și-a dat cuvântul de onoare, că e te un membru sincer și devotat al partidului național român, și am protestat atunci în contra candidării sale la ultimele alegeri congregaționale.

In purpură, tronând pe car de luptă,
Să urci în noi, c'un semn, fiorii sevei
Din cei căzuți la Turda și Rovine —
Să pui la Nistru străjile lui Ștefan
Și șcimi pe meterezele Sucevei.
Să tremure la inmul biruinței
Pământ și cer!.. La furtunosul fluviu
Al millor de surle, să se nchege
Mișcarea sângeratului Danubiu!

Toate poeziile volumului sunt împărțite în mai multe grupe: I. Cântec în castre; II. Viziuni antice; III. Lacrimile Soarelui; IV. Carmina; V. Bachica; VI. Intermezzo.

Cele mai bune sunt «Cântecul în castre», din care am și reproduș mai mult. Influența, în afară de influența — de sigur numai a formei — clasicelelor romani, nu se constată din partea contemporanilor decât în una două din poeziile flozofice, a lui Eminescu și, poate, a lui Cerna. De alt-fel în acest gen d. I. Al-George reușește mai puțin. Cea ce nu înseamnă că e un gen inabordabil pentru d-sa. Atât numai că talentele reflexive atacă acest gen cu succes numai după ce au trăit mai multă viață și după anumite lecturi. Mai puțin f-ricit însă, e în Bachice; cea ce dedește că d. Ion-Al-George poate să fi mai util rămânând veșnic treaz, cu ochii îndreptați la realitățile serioase trăite și sperate de dânsul și de cei din jurul său, de cei de acum și de cei de odinioară.

Indemn cu toată căldura pe ceterorii de literatură să cumpere «Aquila». Ele sunt poate mai înrudite cu sufletul nostru al celor de aici. Costă 3 coroane exemplarul. Cam scump, dar face.

Cronica.

Recenta sa atitudine politică, pe care a ținut s'o notifice și presei maghiare în comunicatul amintit, ne întărește din nou în convingerea noastră nestrămutată. În momentele actuale, când tratativele urmate cu contele Tisza au scos la iveală deplina solidaritate a neamului românesc, când comitetul nostru național, unicul for competent de-a conduce destinele unui popor de 3 1/2 milioane, a cumpănit săptămâni de-arând în deplină conștiință a responsabilității sale ofertele prim-ministrului ungar, și când — după spusele d-lui Maniu — prelații bisericilor noastre au știut să se afirme din punct de vedere românesc și național în mod demn de recunoștința noastră — vine cucuveaua brașoveană să spargă solidaritatea unui neam întreg, să pună în vedere „alte convingeri” și „alți oameni” și să deosească postulatele îndreptățite și sbuciumările crâncene ale unui popor de milioane, declarând că „o pace slabă tot e mai bună ca cel mai gras proces”. Am mai înțelegem această mentalitate, dacă ar fi vorba de un proces al individului Vlaicu de pildă cu cutare așezământ bisericesc administrativ sau cu cutare antreprenor de zidiri, dar când e vorba de drepturile mari și sfinte ale unui neam întreg, asupra căruia sunt așintite privirile unei lumi întregi, această bagetelizare este de-adreptul un sacrilegiu.

Am ținut să scoatem din nou în relief mentalitatea *giambașului* brașovean, pe „membru sincer și devotat al partidului național român pe cuvânt de onoare”, ca să deschidem în fine și ochii acolora, cari mai cred în reînțoarcerea fiului perdut la sânul mamei sale.

Nouă Brașovenilor și cu deosebire membrilor actuali ai clubului nostru comitatens, acest recent debut al directorului „Deșteptării” să fie un ultim advertisement, ca să rupă odată pentru totdeauna legăturile cu un om, care în aceste timpuri de importanță istorică și de solidaritate națională și-a dat din nou pe față firea sa de gheșetar și speculant politic, punându-se în serviciul dușmanilor neamului românesc.

Din Viena.

— Inaugurarea catedrei pentru limba și literatura română la universitatea din Viena.

— 16 Febr: 1914.

Încă în toamnă anunțaseră gazetele că, încurând la universitatea din Viena se va deschide o nouă catedră de limba română, de pe care se va propune în înșaiși limba noastră dulce. Fără îndoială că vestea aceasta nu a putut se fie decât îmbucurătoare pentru cercurile românești și în deosebi pentru studențimea română din Bucovina și Transilvania.

Intr'adevăr era foarte trist să vezi până acum mulți tineri studenți universitari cari parte din motivul că au fost nevoiți a studia pe la streici, parte din neglijența proprie nu aveau nici cele mai elementare cunoștințe, de literatura română, ba sunt cazuri și azi că unii nu știu vorbi o limbă corectă românească.

Acest neajuns și altele multe ca acesta, eu ziua de Sâmbătă în 14 Febr. 1914, credem că o să dispară în curând din sânul studențimei din Viena, cu venirea dlui profesor univ. V. Caracostea, care a avut fericirea mai întâiu se fie trimis din partea statului român, a grăi în limba noastră scumpă de pe catedra universității celei mai renumite a Monarhiei.

Sâmbătă seara la orele 6 a avut loc în una din salele Universității solemnitatea deschiderii noiei catedre. În prezența unui număr foarte frumos de domni, dame, d-șoare și studenți printre cari am observat și personalități înalte și distinsse, directorul seminarului romanic dl Mayer a făcut deschiderea printr'o vorbire ținută în limba germană. După ce salută pe cei prezenți și face o scurtă reprivire peste motivele cari au îndemnat se-

natul univ. se deschidă această catedră invită de Dl prof. Caracostea să-și ocupe locul de onoare.

Dl prof. Caracostea, într'un discurs admirabil espune înșămătatea momentului istoric care se petrece în aceste clipe. Vorbește despre cauzele cari au determinat în apusul European ignorarea limbii și literaturii române atâta timp cu toate că avem savanți, artiști noștri, avem și noi o literatură modernă înfloritoare.

Vorbește despre curentul francez în lit. rom. și cauzele cari au făcut ca românii se împrumute îndeosebi de pe timpul fanariștilor încoace foarte mult dela francezi și apoi în legătură cu acestea espune înșămătatea culturale și școlare germane pentru literatura română.

Intr'adevăr de aici și cu ajutorul culturii germane au plecat marile dascăli ai renașterii literaturii române Micu, Șincai, Malor, etc. Dl profesor mai face și un mic istoric al înșămătății Vienei pentru lit. rom. care abia după 100 de ani ajunge iarăși să-și cucerească un loc al său în acest fecular înalt de știință și cultură.

Prelegerea introductivă și-a ținut-o vorbind despre „literatura modernă actuală la români” caracterizând și scoțând la lumină cele mai clasice note de concepție și creațiune artistică cari se ivesc în literatura română.

La acestea cursuri după cum s'a anunțat poate lua parte orice om cu pregătire, deasemenea și streicii cari dorind a ne cunoaște literatura au cel mai potrivit prilej pentru a o afla din graiul unuia din cei mai distinși prof. tineri ai Univ. din București.

A. Oprisa.

Impărțirea circumscripțiilor electorale. Eri s'a pus la ordinea zilei în cameră proiectul împărțirii circumscripțiilor electorale. Opziția a participat și a întreprins adeseori debaterile cu strigătele ei.

Referentul Rakovsky Ivan declară în vorbirea sa, că guvernul la împărțirea cercurilor a avut în vedere importanța politică a ținuturilor. Opera aceasta nu e o lucrare matematică, ci politică. A mai fost normativă și cultura, și împărțirea s'a făcut pe baza principiului de egalitate.

Vorbirea lui Rakovsky a fost adeseori întreruptă de strigătele și observările satirice ale opoziției. Intre strigătele unele sunt adresate nouă, Românilor, precum: Valahii sunt oastea principală a partidului muncii etc.

După referent a luat cuvântul Bakonyi din opoziție. Partidul muncii a părăsit sala. Bakonyi vorbește contra proiectului, trece apoi la chestia de naționalitate și stabilește următoarele baze ale politicii de naționalitate: iubire, dreptate, administrație bună și cinstită. Adecă tot lucruri, cari la noi nu există.

Au mai vorbit Issekutz și Mezőssy, apoi ședința s'a închis la orele 6 seara.

Scrisori din Paris.

O sărbare greco-română.

Intr'una din corespondențele mele trecute arătăm că sântem cu totul ignorați în Franța. În afară de relațiile strict diplomatice dintre republică și regatul român în Franța nu se mai manifestă nici un interes pentru Români și românism. Vinovații însă suntem noi. Dacă azi în Franța nu mai răsună nici un glas al vre-unui apostol al românismului, cum odinioară Lamartine, Royer-Collard, Quinet, Michelet, Saint Marc Girardin, Dosnaus Cornu, etc.; dacă azi nimeni nu mai protestează contra nedreptăților istorice, dacă azi nimeni nu mai amintește lumii întregi, de mica insulă latină dela poalele Carpaților, care a străjuit civilizația occidentului contra urgiei barbarilor în urma cărora pământul rămănea ars și iarba nu mai creștea, dacă azi nu se cunosc toate virtuțile acestui popor de 14 milioane de plugari împărțit și totuși strâns unit într-un ocean de slavii și germani, vinovații sunt Români cari trăesc aci și tinerii studenți cari vin pentru studii și-a căror datorie ar trebui să le impue să facă cunoscută țara lor, Franței republicane și democratice, care deși în mijlocul frământărilor și eferveșcenței sale sociale protestează totuși contra ori căruia popor oprimat, pe mica sa soră dela Dunăre a uită-o aproape cu totul.

Acea falangă de apostoli francezi ai românismului cari pe la mijlocul secolului XIX sprîjinea în fața Europei ntregi drepturile Românilor, s'a format grație activității acolor tineri români entuziaști, cari venind să capete cultura franceză, au putut prin munca și talentul lor să câștige cauzele române pe cel mai de seamă reprezentanți ai Franței din acea vreme.

Acel tineri români veneau înșuflați de un ideal măreț — erau visătorii cari de pe la 1835—1840 începeau să întrezărească democratizarea țării și unirea principatelor — Acel tineri au trăit în Franța toată pregătirea a-nului 1848 și-au luptat pe baricadele Parisului pentru democrația franceză. Acel tineri de 20 de ani, cu înflăcărare de apostoli au putut să-și câștige un loc în presa franceză de pe acea vreme pentru a vorbi de nevoile patriei lor Reîntorși în țară, luminați de idelle noui au avut tot avântul pentru a ridica steagul democrației și a proclama la Ișlaz, pe câmpia libertății din București, și în capitala Moldovei egalitatea, libertatea și frățietatea pentru care luptase și în capitala Franței în zilele revoluționare din Iunie 1848

În perioada de frăție universală dela 1848 când revoluția proclamase republica, ca și mai târziu când Napoleon III. reînălțase prin forță imperiul, în capitala Franței se susțineau totdeauna cu căldură drepturile și aspirațiile românilor.

După câți-va ani pe la 1880 tinerii români cari studiind la Paris au fost cuceriți de idelle liberatoare ale socialismului și cari au alcătuit în țară prima mișcare socialistă, au făcut iarăși să se vorbească de România și au făcut cunoscut Franței poporul român.

Azi însă idealul nu prea sălășluiește în sufletul tinerilor cari studiază la Paris. Imensa majoritate flanează pe marile bulevarde sau își petrec ziua și noaptea la Café Soufflet sau Pascal și cu două luni înainte de examen li pregărit în grabă. Aceștia mai niciodată nu se duc să asculte cursurile pe cari savanții profesori ai universităților le țin în fața unii public imens. — Cel puțin — cuceriți de spiritul practic și materialist al vremii noastre — învață stăruitor pentru a se întoarce mai curând în țară unde să găsească un loc liber. Și aceștia — unii studenți eminenți ignorază orice datorie cetățenească și stau departe de toată frământarea universală a Parisului. Ei nu știu că de aci răsună glasul puternic al protestărilor contra tuturor nedreptăților și că spre acest sfânt pământ se îndreaptă aspirațiile tuturor popoarelor. Dacă din când în când se formează la Paris comitete sau ligi pentru propaganda română în străinătate, adesea sunt puse în slujba ambiției unei persoane și nici odată n'au activitate de lungă durată. Comitetul național român de cultură socială, politică și artistică format la Paris, zilele acestea, sub conducerea d-lui I. Pangal pentru a se ple la în străinătate cauza română după informațiile cari le am, nu face excepție dela cele alcătuite până acum.

Alte popoare au mai multă conștiință. Lăsând la o parte popoarele slave din balcani, o ocazie anumită mă face să vorbesc acum despre activitatea studenților greci, cari studiază la Paris. De câțiva ani conduc o revistă foarte interesantă »Graecia», care este o tribună a panellenismului și la care colaborează cel mai de seamă reprezentanți ai culturii grecești contemporane. În această revistă artiști și savanți francezi, evocând gloria antică a Spartei și Atelei, apără aspirațiile actuale ale poporului dela sudul peninsulei balcanice.

Ca în toți anii, sub auspiciile acestei reviste s-au organizat în această iarnă mai multe conferințe de propagandă elină și de cunoaștere a Greciei făcându-se apel nu la conștienții ci la artiștii publiciști și savanți francezi. În aceste împrejurări, când se vorbește atât de mult de apropierea greco-română, comitetul revistei »Graecia» a crezut că o conferință despre cele două popoare va fi foarte bine primită și de aceea a rugat pe cunoscutul publicist Leo Claretie să vorbească despre »Grece et Roumanie».

Leo Claretie, care a trăit mult timp în amândouă țările, a vorbit cu multă competență de vechil pământ al Eladei, unde gloria lui Fidias, Sofocle, Euripide și Platon, va străluci veșnic, arătând popoarelor cari există și cari vor mai exista că A ena și Sparta au fost leagănul culturii omenirei. Despre România și poporul român știe să spuie tot tragicul său trecut, din timpul îndepărtat când Traian a instituit legiunile de apărare contra Germanilor și secol după secol până în vremea noastră.

După această conferință s-au putut auzi cântece și declamații românești de d-șoarele Bălănescu, Florica și Alice Cocea, precum și cântece grecești.

Franța, care a sprîjinit emanciparea tuturor popoarelor a răspuns cu mult entuziasm totdeauna la apelurile

Greciei. La începutul veacului trecut când începe războiul de liberare, din Franța au plecat pe câmpul de luptă sute de voluntari Mulți din aceștia au murit ca și nobilul lord Bayron, pe care aceeași admirație cătră Elada de odinioară l-a făcut să lupte pentru liberarea Greciei.

Dacă același sprîjin călduros l-a acordat odinioară și Românilor, de câțiva ani însă se ignorează aproape complet micul popor — frate dela Dunăre. Tinerii români cari învață la Paris sunt paizi nu de munca, practicisimul vieții și dorința de a ajunge la cucerște din primii ani ai adolescenței, și-i îndepărtează de problemele vaste și profunde. Tinerimea altor popoare muncește temeinic pentru cauza patriei lor.

14 Februarie 1914.

Al. Negrea.

ȘTIRI.

— 5 Februarie 1914.

Pentru fondul ziarștilor au mai contribuit la administrația ziarului nostru următorii:

M. Străjan, Sibiu 10 cor.; Bart. Vișoi, Telechiștea 80 fl.; Vasile Popa major I. r. în Brașov 2 cor.; Corpul învătătoresc din Zernești 4 cor.; Desp. Zernești al Asociației 10 cor.; Școala gr. cat. din Dej 1 cor.; Danila Cojocariu preot în Telu 2 cor.

Pentru monumentul Aurel Vlaicu a mai dăruit prin administrația ziarului nostru părintele Dănilă Cojocariu din Telu 2 cor.

Ge-i în Țara Oitului? Vestii rele din comitetul Făgărașului cetim destule. Suntem peste măsură sătul de rapoartele tendențioase și pline de otrava invidiei, îndreptate de Români contra Românilor. Ne prinde însă mirarea, că din toată inteligența, chemată să vegheze asupra Românilor din acest »pașalic», pus la bunăvoia stăpânilor cari nu pot simți durerile celor stăpâniți de ei, nu se găsește unul singur, care să demaște și să facă cunoscute lucruri, pe cari noi — fără confirmarea celor chemați — nu le putem crede.

Intrebăm: E adevărată știrea despre încercarea între jandarmi și feciorii din Mândra, despre care se spune că ar fi alarmat — natural prin jandarm! — toa-e posturile jandarmerești, că: s-au răsculat Valahii din Mândra? Adevărat e că atunci în armii s-au repozit asupra feciorilor cari erau la joc și după ce au rănit pe câțiva dintre ei, pe alții i-au arestat?

Și cum stă cazul cu țărânul român din Vișta, care a fost aflat împușcat în pădure? Cine l-a împușcat, căci se vorbesc lucruri, cari, dacă s-ar adeveri, sunt menite să uruască cea mai grozavă ură contra pădurarilor, cari — de când cu atotputernica stăpânire a lui Széll-pașa — nici nu mai pot fi, pe semne, Români?

Sperăm, că se va găsi în întreagă inteligența Țării Oitului măcar un jandarm Român, care să dea însemnătatea cuvenită acestor întrebări și să nătrimă un răspuns, care se impune de o sută de ori mai mult decât dierite notițe isvorâte din noroul patimilor și al căror acuziș îndreptat de frați contra fraților, nu poate aduce decât numai desbinare între cei de un neam.

Societatea de lectură »Petru Mașor» invită la serata muzicală împreună cu dans, pe care o aranjază Durinecă în 1 Martie n. 1914 în sala dela Hotel »Royal» (VII, Erzsébet körút 45), sub patronajul d-lor: Andrei Băseanu, Ștefan Abrudanu, Vasile Damian, Octavian Goga, Colonel Silviu de Herbay, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Isidor Marcu, Ioan Meze, Ioan Micu Moldovan, Teodor Mihail, Dr. Ioan Mihu, Anton Mocsnyi de Foen, Dr. Valer Moldovanu, George Pop de Băsești, Dr. Ștef. C. Pop, Dr. Jăvriș Tripon, Emanuil Ungureanu, Dr. Alexandru Vaida-Voevod și Dr. Auril Vlad. Prețul de intrare: De persoane 3 cor., de familie 8 cor. Venitul se va înrebuința spre scopurile societății, o parte însemnată pentru încurajarea sportului. Începutul precis la ora 8 seara. Onor. oaspeți din provincie sunt rugați să-și comunice data sosirii, ora și gara, unde va sta la dispoziție un comitet special de primire. (Adresa societății: VIII., Baross-utca 86, parter 4. (Pal. Mocioni)

Programul seratei: 1. Bizet: Margul din opera »Carmen», orhestră. 2. Mureșianu: »Doina voinească», cor bărb. cu soli. 3. Tenor d-l Cornel Oariu, stud. med., bariton d-l Isaila Popa, stud. med., bass d-l Gheorghe Comșa, abs. de teol., stud. în drept. 3. a) Mascagni: »Intermezzo Simfonico» și b) Straus: »Voci di Primavera», vals clasic, orhestră. 4. D-șoara Delia Popu: a) »Arietta di Paisiello di Tarantò», b) Aria pășugei din »Hoffmanns Erzählungen», c) Doine populare. Acompaniament la pian de d-l Eugen Hossu, stud. med. 5. A. Popovici: »Dorul Ardeleanului», cor bărb. cu soli. Tenor d-nul Grigore Erdei, stud. med., bariton d-nul Isaila Popa, stud. med. 6) D-nul Cornel

Olariu: a) Verdi: Din »Rigoletto«, »Ballata« și »Donna e Mobile. b) Cântec: »Câte păsărele în codru« și »Tu nu vrei...«

Necrolog. Institutul de credit și economii »Cămpiana« din Moclu aduce cu dureri la cunoștința tuturor, moartea lui Andrei Voda, președintele direcției Institutului, întâmplată Joi, în 30 Ianuarie st. v. 1914

Un accident al regelui Belgiei. Eri a stărnit groază generală în capitala Belgiei, știrea că regele Albert a fost ajuns de o grea catastrofă. Mil de oameni s'au adunat în fața palatului, curioși să afle cele petrecute. Iată ce se întâmplase: De dimineață regele eșise la preumbarare, calare, în pădurea din apropierea capitalei. Iși lăsase însoțitorii, aprofundându-se în pădure, și când voia să se întorcă spre palat, calul se împiedecă, răsturnându-se peste cățare. Mai târziu, când s'au scuturat din nenorocirea, calul se ridică singur și în locul catastrofei nu mai era decât suveranul, care zăcea în nesimțire. După ce și-a revenit, a început să se plângă de dureri grozave la brațul stâng. Imediat a fost transportat la palat, unde medicii au constatat că brațul regelui e fracturat; nu se știe încă dacă suveranul n'a suferit și leziuni interne.

Curs de limba albaneză — pentru ofițeri. Ministerul de război publică un ordin, referitor la înființarea unui curs de limba albaneză, pe lângă statul major. Cursul, la cercetarea cărui se pot a nuța orice fel de ofițeri, va ține 3 luni și pe lângă învățarea limbii albaneze, se vor studia și referințele geografice și etnografice ale Albaniei. Până acum s-au anunțat 20 de ofițeri din diferitele garnizoane austro-ungare. Instructorul va fi profesorul dela academie orientală ces. și reg., Pekmesi, care e de origine albaneză.

Expedițiune polară în pericol. Din Cristiana se anunță: Expedițiunea polară a exploratorului și cunoscutului compozitor norvegian Leden a ajuns în mare pericol. Din partea mai multor mecenaji germani și norvegieni Leden își primise ajutorul material necesar, cu care se întreprindea o explorare în Canada nordică, unde voia să facă cercetări etnografice. În sanul Hudson însă vasul expedițiunii Leden a suferit un naufragiu și s'a scufundat. Atât comandantul cât și membrii expediției au fost salvați cu mare greu, tot ce au avut însă pe vapor s'a înecat. Pe un ger grozav exploratorii au ajuns în Churchill, unde acum zac greu bolnavi într'un spital.

Duelul lui Vedrinez. Am amintit că aviatorul Vedrinez a provocat la duel pe președintele aeroclubului francez. Iată câteva amănunte în această chestie: Când Vedrinez sosise, în șor la Constantinopol, a ajuns în ceartă cu însoțitorii săi, Roux, care-l acuzase pe Vedrinez, că voia să se revindică numai știei succesul și gloria îndrăgitei lui tureci aerian, și că pentru aceea îl simțea pe dânsul să și continue drumul cu trenul Roux a anunțat cazul aeroclubului parizan și președintele acestuia, Quendon, s'a pronunțat într'un ton nu prea magulitor despre Vedrinez. De-pre această ofensă Vedrinez nu a auzit decât când se afla în Cairo, de unde s'a întors apoi la Paris, ca să provoace pe Quendon. Chestia stă acum așa, că Quendon i a respins provocarea, sub cuvânt că mai întâi el (Vedrinez) are să se răfuieze cu aviatorul Roux și numai după aceea cu alții.

Din Brașov și Țara-Barsei.

Adunarea generală a »Reuniunii econ. din Scheii-Brașovului« s-a ținut Duminică după amiază în localul casei din Scheii. Președintele Ioan Aron a deschis adunarea cu o instructivă conferință, în care a arătat cauzele care sărăcesc poporul nostru din Scheii: vinderea și neglijența grădinarilor. A ratat apoi folosul cel mare ce-l aduce albina și îndeamnă pe membrii să se ocupe cu albinăritul.

Urmează apoi raportul general și al cassarului, din care reiese activitatea frumoasă a Reuniunii, care are azi la 80 membrii, ordinari și ajutători, o bibliotecă frumoasă, unele și revizite în valoare de peste 60 cor., mai multe reviste și z are.

Duminică în 9 Febr. v. la 6 ore seara se vor arăta în localul casei din Scheii mai multe protecțiuni interesante cu cinematograful, despre viața albinei. Aviz membrilor Reuniunii!

Membrii fanfarei române din Măerșu aranjează Sămbătă seara în 8 Februarie v. în sala cea mare a hotelului comunal din loc, o petrecere cu

joc. Inceputul la 7 oare seara. Prețul de intrare de persoană 80 fleri. Suprasolvirile se vor publica. Venitul e destinat pentru fanfara. Invitări speciale nu se fac.

Cununile. D-ra Lenuta I. V. Enescu și d-l Traian I. Răpescu învătător, își vor celebra cununia Duminică, în 9 (22) Febr. în biserica gr. or. română din Moceul-inferior. — Moceul-inferior, — Tohanul-nou.

D-ra Paraschiva Petrișor și d-l Nicolae Rusu, își vor celebra cununia Duminică, în 9 (22) Febr. în biserica Sf. Adormirii din Brașovul-vechiu.

Necrolog. În numele tuturor rudenilor facem cunoscut că iubitul nostru George Spudercu, neguțător și proprietar, după un scurt morb a încetat din viață luni în 3/16 Februarie, în etate de 62 de ani, împărțit fiind cu sfințele ține ale muribunzilor. Înormântarea s-a făcut azi Mercuri în 5/13 Februarie, în cimitirul Sf. lui Nicolae din Prund. — D zeu să l odihnească în pace! — Brașov, 18 Februarie n. 1914. — Jalnica familie.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții: D-l Carol Poșăneanu în amintirea repositului său fiu Raul, K 20—, d-l Moise Micu, paroh gr. or. în Poiana Mărului K 50—

Primească marinimosii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direct. școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.

Apollu-Bioskop. Joi și Vineri în 19 și 20 Februarie n. 1914. Mare tablou senzational de saison. Program de 2 ore. Căătoria în jurul lumii sau: Vânătoarea după bani, piesă teatrală în 6 acte.

Sămbătă și Duminică program nou.

Muzica militară! Incălzit!

„Clubul Sportiv“ din Cluj

— Informații. — Cluj 18 Febr.

În legătură cu petrecerea, ce o aranjează Clubul Sportiv din Cluj. Intre alte informații, mi se cer multe și cu privire la Club. »Cine s'învățători?« »Cine le-a învățat?« »Cum funcționează?« »De când?« etc. Cam acestea sunt întrebările, ce mi le pun zilnic persoane însemnate de dincoace și dincolo de Carpați.

Și adu întrebările de justel. Afară de un scurt comunicat despre constituire—ce l-a dat mai zilele trecute secretarul Clubului—in ziare n'a mai apărut nimic cu privire la mișcarea sportivă din Cluj.

Aflu deci potrivit timpului de-a da pe această cale informațiile în chestie:

Clubul Sportiv din Cluj s'a înființat, când i sa simțit, mai tare lipsa; ma corect, când s'a simțit, că i se simte lipsa. A fost un act de necesitate a curentului, care începea săpăni; o aprobare a convingerii, că sportul este cel mai modern, mai bun, mai folositor și mai practic mijloc al educației.

Astfel sportivii români, cu statură aprobată în adunarea generală ținută pe mijlocul unei trecute, se constituie definitiv. Constituția s'a făcut și s'a publicat fără mult zgomot de reclamă. Comitetul pus în frunte, e cea mai sigură garanție de seriozitatea și însoțitorii cu care s'a pornit această mișcare. Iată deci și răspunsul la întrebare: »Cine a înființat acest club?« Nu ținemerea universitară singură, ci întreaga societate românească din Cluj, pe care ideea sportului — s'o spunem sincer și cu — bucurie — a readus-o la un singur partid. — O fi deci nițică logică în fapt, că majoritatea membrilor cultivă cu predilecție — scriema!

Tot atât de cercetate sânt însă și celelalte ramuri ale sportului: atletice, fotbal, tir, gimnastica la aparate toate își au cultivătorii lor în sufletiși și în țete.

Singura deprinare e însă lipsa de mijloace materiale. Sportul încă n-are mecenaji. Cu sume mai însemnate n'aveam decât doi membrii din Cluj, Dr. Amos Frâncu și Dr. Ștefan Morariu, înscriși ca membrii fundatori cu câte 200 cor. La apelurile trimise fruntașilor au răspuns puțin. Trebuie să i notez, Sânt. I. P. S. Metrop. din Sibiu Ioan Meștanu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Alex. Vaida, Dr. Florin Mihaly și banca »Cămpiana« din Mocl, cari încă sânt membrii fondatori ai Clubului.

Suma aceasta mică adausă la suma și mai mică a membrilor activi e însă departe de a putea acoperi speșele mari, avute cu ajustarea Clubului. Singur aranjamentul a costat peste 3000 cor.

Balul sportivilor din 28 Febr. — care promise a fi cel mai bine succosal românesc al anilor din urmă și despre care voi spune multe lucruri într'un alt număr — este deci aștep-

fat cu mult interes nu numai din partea noastră ci și din partea — credi torilor. Și în să spun de pe acum, că balul n'o să fie, decât un duios finale al serbărilor împreunate cu înaugurarea solemnă a »Clubului Sportiv«.

Romeo Dan.

Litere, arte și științe.

Literatura românească în lumina aprecierii europene.

În preajma apariției unui volum de literatură românească aleasă — în nemțește.

Tendința mărsavă a dușmanilor noștri neloiali, de a reprezenta neamul românesc în areopagul popoarelor europene prin tipul țărânului valah timpit de alcool, cu fața suptă de miserie, murdar și trădăv — este privită în străinătate de multă vreme, slavă Domnului, ca o mist fiesție de același valoare ca și cele ale calomniatorilor de profesie. Năzbul romanității noastre crește în raport potrivit cu înțesitatea desfășurării forțelor neamului nostru. Importanța și marea misiune culturală și civilizatorică a elementului românesc în Orientul Europei, recunoscută unanim în străinătate accentuată deosebit în timpul din urmă, crează o atmosferă de simpatie pentru noi, un curent filo-român, ce s'a manifestă din ce în ce mai intensiv. E rândul nostru acum să prilejim pătrun derea spiritului românesc genuin, (der romanische Geist) cu toate atribuțiunile originalității noastre ca rasă, în atmosfera europeană, în focul luptei a multiplelor curente de cultură, pornite toate, în ultimă analiză, una câte una din spiritul genului al popoarelor în dezvoltare.

Și în mod firesc, cel mai potrivit mijloc de afirmare și sintetizare plastică a spiritului genului românesc, este, mai presus de orice îndolală, literatura noastră aleasă, »romanația supremă a sufletului național«.

Să lăsam acum la o parte aprecierea întreprinderii literare ce se anunță într'un timp atât de potrivit, când chestiunea românească preocupă Europa întreagă: apariția unui volum de literatură românească aleasă în nemțește.

Să ne tragem însă bine seama: cum poate fi servită pe mai efectiv printr'o astfel de întreprindere ideea ce ne călăuzeste, căutând în complexul manifestărilor superioare ale sufletului românesc prin literatură, cele mai sintetice intrupări ale genului românesc în opere de artă.

O analiză a problemei ne posibilităză ridicarea perspectivei, din care trebuie să pornim:

a) să recere neapărat, ca acele creațiuni literare, cari au menirea de a vădi structura spiritului românesc genuin în artă, să intrunească elementele primordiale ale artei adevărate. Va să zică ori ce colecție (beiebig A. s. w.) de lucrări literare românești scrise de Români nu s'arveste ideea însăși. b) Scrutând criteriile oricărui spirit genuin, vom afla, că se compune din o seamă de particularități cristalizate — vorbim de artă — prin retorta unor individualități, ajunse la cele mai înalte trepte ale dezvoltării facultăților omenești. Particularitatea e o reazare specifică determinată printr'un anumit trecut și printr'un anumit complex de anumite împrejurări externe.

A căuta deci în studii de folklor și de etnografie, în zugrăvirea acelor anumite împrejurări specifice de viață a unui popor sinteza particularităților superioare, cristalizate al unei rase — înseamnă a porni dintr'o platformă falsă de sintetizare.

Călăuzit de cele două orientări determinante expuse sub a) și b) este evident că numai aceia dintre scriitorii noștri mari pentru noi, corespund a acestor cerințe superioare, cari în operele lor intrunesc criteriile artei adevărate sau cu alte cuvinte, cari reușc să reflecteze prin prisma individualității lor complexe eternale și mariile probleme și temne generale omenești, prin expresivitatea specifică ce le încumbă, în operele lor.

Ca să ne putem învrednici de triumful și admirățiunea spiritului genului românesc, atât de inventiv adânc și subtil, avem să talmăcim operele acelor scriitorii cari intrunesc în operele lor criteriile înscrise mai sus — maestrul Caragiale, Ioan Al. Brătescu-Voinești și intrucăiva și Mihail Sadoveanu caromancier Căoi noi ne adresăm doar acelu public cult din străinătate, care are tradiții și erudiție literară.

Atât — deocamdată pentru a atrage luarea aminte al acelor cercuri, cari se interesează de această problemă, în preajma apariției unui volum de literatură românească aleasă în nemțește.

De încheiere citez o axiomă a maestrului Caragiale, des accentuată de el însuși în pour parleur-uri despre artă, ce le avea Caragiale:

»Cu cât ești mai particular, cu atât ești mai universal și invers — cu cât ești mai universal, cu atât ești mai particular.

Cerdac.

Statutele

tovărășii de consum »Cooperativa«, din Scheii-Brașovului.

§ 1. În Scheii Brașovului s'a înființază — pe timp nedeterminat — cu responsabilitate limitată la numărul cvotelor subscrise, sub firma »Cooperativa«, o tovrășie de consum, cu sediul central pe Piața Prundului, care își va estinde activitatea asupra orașului Brașov întreg și eventual și în afară (în alte comune) prin înființarea de filiale.

§ 2. Scopul tovrășiei este: de a procura și vinde, pe lângă prețurile cele mai moderate, articoli de alimentare și alți articoli de comerț, a căror procurare și vindere o va considera consiliul de administrație, că e în favorul tovrășiei și al membrilor ei.

§ 3. Mijloacele, prin cari tinde tovrășia la realizarea acestui scop sunt:

- a) un fond spre a deschide prăvălii, eventual și spre alte întreprinderi comerciale;
b) creditul câștigat pentru întreprinderile tovrășiei;
c) un fond de rezervă.

§ 4. Membrii pot fi toți locuitorii orașului Brașov fără considerare la vârstă, precum și alte persoane afară de Brașov, cari subscriu singure sau prin intermedierea unei alte persoane cel puțin o cvotă de 10 Cor. și plătesc odată pentru totdeauna o taxă de înscriere de 1.—Cor., de fiecare cvotă până la 5 cvote, iar pentru acest număr, tot după 5 cvote câte 1.—Cor.

Institutele de orice natură încă se pot înscrie între membrii tovrășiei.

§ 5. Cvotele se plătesc în rate săptămânale de câte 20 de fleri (de cvotă). Ele se pot plăți și deodată sau în rate mai mari, după modalitatea de plată stabilită la subscrierea lor, în care caz s'a bonifică 4%, interese anuale.

Documentele, cari dovedesc titlu de membru se eliberează nominativ.

§ 6. Până la înființarea »Cooperativei« plățile se fac la un institut de bani din localitate designat de consiliul de administrație.

§ 7. Cei ce doresc a se înscrie în șirul membrilor, după ce tovrășia își va fi început activitatea, au să își anunțe simplu dorința lor la institut, sau la vre-unul din membrii consiliului de administrație.

Dreptul de membru s'a câștigă însă, numai după ce consiliul de administrație le comunică hotărârea de primire și vor fi subscris declarațiunile de membrii.

Cei ce vor intra mai târziu în societate, iau asupra lor toate drepturile și îndatoririle membrilor vechi și vor avea să contribuie la fondul de rezervă o parte alicvotă, fixată în % de consiliul de administrație.

Hotărârea, prin care i să deneagă cuiva primirea ca membru, nu trebuie motivată; o astfel de hotărâre însă trebuie totdeauna comunicată adunării generale proxime.

§ 9. Membrii au dreptul de proprietate asupra cvotelor, numai după ce le-au achitat complet.

§ 10. Fiecare cvotă îndreptățește pe membrii la un vot în adunarea generală; cei ce au subscris mai multe cvote, vor avea după cele 5 cvote dintăi câte 1 vot, iar de aci încolo tot după 5 cvote 1 vot neputând întruni o persoană mai mult de 20 de voturi.

Voturile le poate exercita un membru în persoană sau prin un plenipotențiat în scris.

§ 11. Membrii, cari posed cel puțin 5 cvote complet plătite, pot fi aleși în consiliul de administrație și în consiliul de reviziune.

După alegere au să depună titlurile de cvote în cassa tovrășiei ca garanție.

§ 12. Fiecare posesor de cvote complete, poate vinde și cedă cvotele sale numai cu încuviințarea prealabilă a consiliului de administrație. Noul posesor însă e dator a plăti taxa de transcriere fixată de consiliul de administrație, precum și competiția de timbru.

(Va urma).

ULTIME ȘTIRI.

Hotărârea comitetului național.

— Prin telefon — Budapesta, 18 Febr.

Eri după vorbirea d-lui Dr. I. Maniu, care a fost acoperită de furtunoase și îndelungate aplauze și aprobări, d-l V. Goldiș a dat cetire rezoluțiunei, care a fost primită unanim între aplauze și fără nici o discuție.

Mezul rezoluțiunei, care este de-o estuziune mai lungă, este următorul:

Comitetul național constată că propunerile contelui Tisza, nici în ce privește conținutul lor și nici în ce privește urmările condițiilor lor, nu sunt apte pentru stabilirea unei bune înțelegeri între sistemul de guvernament și poporul român.

În consecință hotărăște continuarea luptei pentru revendicarea drepturilor poporului român.

Tot în ședința de eri s'au desbătut unele chestii interne luând cuvântul între alții d-nii Dr. C. Brediceanu, Ungureanu, Suciu etc. Asăși comisiunea de trei a comitetului s'a prezentat contelui Tisza înmanuându-i rezoluțiunea comitetului.

Hotărârea comitetului a produs mare senzație în toate cercurile politice, căci, cu toate știrile despre equarea tratatelor, se credea în încheierea pactului. În cercurile politice se crede, că în urma rezoluțiunei comitetului poziția contelui Tisza s'a sl-bit.

În ce privește lupta viitoare a partidului nostru se poate constata că în cercurile fruntașilor noștri domnește o voință puternică și unanimă pentru a lua cu toată hotărârea lupta pe toate terenurile în contra sistemului actual de guvernament.

La dezbaterile comitetului național au luat parte următorii 33 membri ai comitetului:

- George P. p de Băsești pr ș., Dr. Teodor Mihali v. preș., Nicolae Ivan v. preș., Dr. Vasile Lu aciu secr gen., Dr. Victor Bontescu, Dr. Romul Boila, Dr. Valer Braniște, Dr. Caius Brediceanu, Roman Ciorgariu, Vasile Danian, Dr. Ioan Erdélyi, Octavian Goga, Vasile Goldiș, Dr. Cornel Iancu, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Aurel Cosma, Dr. Aurel Lazar, Constantin Lucaciu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Ioan Nedelcu, Dr. Ștefan Morariu, Dr. Nestor Oprșan, Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Ștefan Petroviciu, George Popoviciu, Dr. Nicolae Șerban, Dr. Ioan Suciu, Emanuel Ungureanu, Dr. Alexandru Vaida, Dr. Romul Veliciu și Dr. Nicolae Vecerde.

Bărbati de încredere următorii 41 fruntași români: Alexandru Hăița, Vasile Pahone, Dr. Sever Dan, Ioan Pop, Dr. Eugen Bran, Dr. Andreiu Pop, Dr. Zosim Chirtope, Emil Kormos A ex-andrescu, Laurentiu Pop, I. Harșia, Dr. Ioan Lupăș, Lucian Boroia, Oct. Vasu, Francisc Hossu Longin, Dr. Victor Deleu, Andreu Cozma, Ilie Mariș, Dr. Dionisie Roman, Dr. Alexandru Morariu, Aurel Nyilvan, Ioan Pepa, Dr. Teodor Pop, Dr. Aurel Grozde, Andreiu Ghițiu, Iuliu Costea, Lucian Georgievici, Coriolan Pop, Dr. Aurel Văcean, G-orge Gârda, Petru Barbu, Alex. Morariu, Dr. Samuel Vădăneș, Dr. Alex. Coca, Dr. Aurel Oprea Livia Ghilezan, Dr. Andreu Dobosi, Vasile Mica, Ladislau Gyurko, Dr. George Pop, Dr. Mihail Popoviciu, Dr. Alex. Ghibu.

București, 18 Febr. Din rezultatele alegerilor colegiului II. de cameră, cari au durat până târziu noaptea, se cunosc următoarele: Au fost proclamați aleși 47 liberali, doi cons. democrați și doi naționaliști: d-nii N. Iorga în Prahova și A. C. Cuză la Iași. Pentru 9 locuri s'au declarat baktagii.

Proprietar

Tip. A. Mureșianu: Brăneșcu & Comp

Redactor responsabil: Ioan Brodeu.

Insoțirea de credit în Ósinka (Șinca-veche.) Ósinkai hitelszövetkezet.

Convocare.

P. T. membrii ai însoțirii de credit în Ósinka (Șinca-veche) să invite în senzul §lui 19 din statute la
a IV-a adunare generală ordinară,
ce se va ține în Ósinka Șinca-veche la 1 Martie 1914 la 1 oară d. a. în localul însoțirii.

Obiectele de pertractat:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
2. Prezentarea bilanțului.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Alegerea a 4 membrii în direcțiune.
5. Alegerea a 3 membrii în comitetul de supraveghere.

Ósinka (Șinca-veche) în 8 Februarie 1914.

Direcțiunea.

Meghívás.

Az Ósinkai hitelszövetkezet t. c. tagjai az alapszabályoknak 19 § a értelmében a szövetkezet helyiségében 1914 március 1-én d. u. 1 orakor Ósinkán megtartandó

IV-ik rendes közgyűlésre,

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
 2. A mérleg előterjesztése.
 3. A tiszta nyereség felosztása.
 4. 4 igazgatósági tagnak megválasztása.
 5. 3 felügyelő bizottsági tagnak megválasztása.
- Ósinka 1914 évi február hó 8-án.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon. Contul Bilanț pro 1913.—Mérleg számla 1913 évre. Pasiva — Teher.

1. Cassa — Penztárhelyzet	1649.85	1. Párti fundamentale — Üzletrészek	3165.—
2. Escont — Leszámított váltók	58290.—	2. Fond de rezervă — Tartalék alap	1175.24
3. Mobiliar — Felszerelés	218.—	3. Depuneri spre fructificare — Takarék betétek	34792.65
amortizare — leírás	32.—	4. Cont curent — Folyószámla,	23102.43
4. Spese de fondare — Alapítási költségek	411.40	5. Dare depuneri — Betétek kamat adó	111.38
25% amortizare — 25% leírás	205.70	6. Interese anticipate transitorii — Előleg átmeneti kamatok	698.54
5. Interese restante—Hátralékös kamatok	2831.75	7. Profit curat — Tiszta nyereség	118.06
	63163.30		63163.30

Debit — Tartozik Contul Perdere și Profit.—Nyereség és Veszteség számla. Credit — Követel

1. Interese la depuneri — Betéti kamat,	2353.16	1. Interese de escont — Leszámított kamatok	6147.76
2. Interese fondului de rezervă — Tartalék alap kamatai	55.58		
3. Interese de cont curent — Folyószámla után kamatok	2252.—		
4. Dare depuneri — Betétek kamat adó	236.33		
5. Dare și competențe — Adó és illetékek	323.39		
6. Salare — Fizetések	490.—		
7. Spese — Költségek	81.54		
8. 25% amort. din speșele de fondare—25% leírás az alapítási költségek	205.70		
9. Amortizare din mobiliar — Leírás a berendezésből	32.—		
10. Profit curat — Tiszta nyereség	118.06		
	6147.76		6147.76

Ósinka (Șinca-veche) în 31 Decembrie 1913 — Ósinka 1913 decembrie hó 31 én.

Ian Fulicea m. p. președinte-elnök Agaton Popa m. p. cassar-pénztárnok

MEMBRII DIRECȚIUNEI — IGAZGATÓSÁGI TAGOK

Iacob Morariu m. p. v. preș.-al-elnök Iosif G. Popa m. p. Heronim Popione m. p.
Avisalon Moldovan m. p. Danilă Boeriu m. p. Ambrosiu Boeriu m. p.
Ravăzut și afiat în regulă — Átvizsgáltot és helyesnek találtotott.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE — A FELÜGYELŐ BIZOTSÁG:

Nicolae Moldovan m. p. Gligor Moldovan mp. Iacob Goilă mp. Silvestru Oltean, mp. Iacob Oltean mp.
Aanastasiu Moldovan m. p. Ioan G. Vulcan m. p. Dumitru G. Stefan m. p. Teodor Rășca

Export de croșetate încredințat de Ministerul Pregătește în atelierul propriu **Haine de Domni** din stoffe mode e nouă și de prim rang ne indigene.

Tellmann Béla

Confectionare de mantale englezești pentru dame și costumuri.

Salon de modă, BRAȘOV

Comandă din provincie se execută, fără a lua măsură cu garanție.

Avem onoarea a aduce la cunoștință, că am ajuns în posesiunea

Isvorului Béla

apă minerală

Frații FLEISCHER. Târgul boiler Nr. 3.

Cu vânzarea am început din 15 Ianuarie după același sistem ca până acuma. 10 sticle trimise acasă costă 10 bani sticla. Comandăse date înainte de prânz se execută după prânz în aceeași zi. Comandele se pot face prin telefon (Nr. 318) sau în prăvălia noastră strada Vămei Nr. 23. Atragem atențiunea, că manipularea apei minerale urmează cu mare îngrijire, sub controla severă a d-lui Ludwig Schuster. Trimiterea se face punctual de firma Frații Fleischer. Reclamațiuni eventuale ne rugăm a se adresa arendașului sau conducătorului depozitului. Rugându-ne a ne sprijini întreprinderea noastră semnăm cu toată stima

Frații Fleischer, Depozit, Brașov. Ludwig Schuster, arendaș, Zizin.

Piept de miel

se capătă în fiecare zi proaspăt în restaurantul la

„Sfatul vechi” (Alten Rathaus)

Târgul Grăului Nr. 3. Telefon Nr. 581.

Prețuri potrivite, beuturi excelente, odăi curate, serviciu solid. Odăi separate pentru societăți mai mari și mici.

Cost în abonament cu cărțile 20% scăzământ după lista de bucate. Bucătărie excelentă ardelenască. Lunea căpățină de miel cu tarhon, porțiune 60 bani.

De o cercetare numeroasă se roagă

HANZ RÖMER

birtaş.

„TRANSYLVANIA”

bancă g. m. de asigurare, Sibiu (Nagyvárad)

recomandă încheierea de

Asigurări pe viață

în condițiunile cele mai favorabile

Pentru preț și înviător români gr.-or. confesionale av-ntagti deosebite.

Special de remarcat sunt combinațiunile următoare.

Asigurări mixte cu restituirea intereselor de 3% garantată.	Asigurări de pensuni simple și combinate cu asigur. unui capital
Asigurări simple și mixte cu participare la câștig de 0%.	Asigurări mixte cu plățirea necondiționat de 2-ori a capitalulu

Asigurări de foc

d asemenea foarte ieftine.

Dela existența „Transylvaniei” s'au plătit din partea ei:

Capitale asigurate pe viață.	Cor. 5,458,869,48
Pagube de foc	5,456,645,67
Sumele asigurate pe viață erau cu finea anului 1911	11,740,710.—
Asigurări de foc	133,667,241.—
Capital de fondare și rezerve	2,603,400.—

Informații și prospecte se dau gratuit prin direcțiune în Sibiu prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, și Cluj eum și prin toți agenții din comuna.

Agentura principală pentru Brașov se află la d-l H. Herman Strada Porții Nr. 51.

Persoane vorate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primese în condiții favorabile în serviciul instituției.

Un commis Anunțuri

inteligent, cu deplină dexteritate în branșă băcăniei și delicatese; cu perfectă cunoștință și a limbilor germane și maghiare, se angajează în condițiuni favorabile la băcănia

N. Onitiu,
Sibiu (Nagyvárad)

primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MODERATE.

Moșie de vânzare

pe Câmpia ardealului (mezözég.)

Țarină (arătură) 186 jug. a 1553□im	
Grădină 1 „ de 642 „	
Livade 54 „ a 519 „	
Pășune 114 „ „ 1140 „	
Pădure 4 „ „ 770 „	
Teritor care nu plătește dare 2 „ „ 1522 „	

La oaltă 364 jugare a 1346 „
5 odăi de locuit, bucătărie de vară, cuptor de pâne, grajd, șopron pentru care, șură, coșere pentru porumb.

Informațiuni mai de aproape se pot lua dela Domnul notar Bedőházy Iósef, în Puszta Kamarás, posta în loc. Comitatul Cujcenei.

Năsăud, la 16 Faur 1914

1-3 Direcțiunea.

LABORATORU - RÖNTGEN.

Medic primar Dr. JEKELIUS.

Consultațiune 1-3 oare.
Str. Vămiei nr. 2. Cu excepție Dumineca și sărbători.